

Jeremiás és az Ige

Lekció: Róm. 4.13-25

Textus: Jer. 30.12-24

2008. nov. 23.

Gazdagrét

A gyógyíthatatlan gyógyulása

Jeremiásnak kezdettől fogva halált, pusztulást, összeomlást kellett hirdetnie Júdának. Isten olyan üzenetet bízott rá, amelynek súlya alatt roskadozott. A próféta azonosult Isten Igéjével egy istentelen korban. Fájt neki, hogy amikor csak kinyitotta a száját, ítéletet kellett hirdetnie annak a népnek, amely elfordult az Úrtól. Próbált szabadulni ebből az elhívásból, keményen perlekedett Istennel, de nem volt menekülése. Újra és újra meg kellett hirdetnie a teljes pusztulást, amit Isten a babiloni hadsereg kíméletlen és kegyetlen hadjárata által hoz el Jeruzsálemre és Júdára. 598-ban bekövetkezett a nem várt katasztrófa. Nebukadneccár babiloni uralkodó elfoglalta Jeruzsálemet. A templomot kifosztották, a város előkelőségeit a királlyal együtt Babilonba hurcolták. Babilon bábkirályt ültetett a jeruzsálemi trónra, de Cidkijjá megpróbált szövetségeseket keresni, és ledobni magáról a babiloni igát. A hamis próféták azzal erősítették, hogy az első fogságba vitel ideiglenes, és hamarosan helyreáll minden. Az ezt követő 11 év a legnehezebb Jeremiás számára. Azt kell hirdetnie, hogy fogadják el a babiloni igát, mint Isten ítéletét Júdán hűtlenségük és istentelenségük miatt, miközben a megmaradt vezetők összeesküvéseket szőnek. A hamis próféták támogatják a terveket, miközben Jeremiás levelet ír a Babilonba hurcoltaknak, hogy telepedjenek le, kezdjék kialakítani a normális életkörülményeket, mert a fogság hosszú ideig tart. Jeremiás mindenki szemében áruló, és ennek megfelelően bánnak is vele. Magánzárkát, börtönt kap, sőt, emésztögödörbe dobják.

Azután elérkezik az 587. esztendő, a teljes összeomlás ideje, a felfoghatatlan, a lehetetlen, az elképzelhetetlen. Az összeesküvésre fény derül, Egyiptom kilép a szövetségből, Júda magára marad, Babilon pedig teljes dühvel és kegyetlenséggel teszi romhalmazzá a várost és pusztítja el a templomot, Fogságba viszik a megmaradottak jelentős részét, és Júda állama a megsemmisülés küszöbére kerül.

Nem tudjuk egészen pontosan, hogy mikor mondta el Jeremiás a ma olvasott szakaszt, ami az ún. Vigasztalás Könyvének (30-31 fejezetek) a része. Lehet, hogy még a teljes összeomlás beállta előtt, akkor, amikor már nyilvánvaló volt, hogy elkerülhetetlenné vált a végzet. Lehet, hogy már a pusztulás utáni Jeruzsálemben. Egy bizonyos: ha eddig lehetetlen volt, hogy eljőjön az ítélet, és ő lehetetlent hirdetett, most lehetetlen, hogy legyen újra reménység, és ő megint lehetetlent hirdet. A próféta szava, Isten szava az elképzelhetetlent, a lehetetlent életre hívó, teremtő szó. Lássuk, hogyan fogalmazza meg Isten az új jövő ígését!

I. Gyógyíthatatlan Júda

Isten kíméletlen diagnosztaként szólal meg: „*Halálos a bajod, gyógyíthatatlan a zúzódásod! Sebeid senki sem orvosolja, gyógyír és kötszer nincs számodra. Szeretőid mind elfelejtettek, nem törődnek veled.*” A kép megrendítő. Egy olyan, a szeretői által

elhagyott, megvert nő képe jelenik meg előttünk, aki hűtlenné lett hitveséhez, majd kihasználták, elhasználták, azután eldobták, de előtte még össze is verték. Az állapota válságos. Nincs gyógyulás, nincs gyógyszer, nincs kötszer, csak nyílt sebek. A korábbi szeretőket ez nem érdekli már. Ők régen elfeledkeztek az összetört, megalázott, magára maradt betegről. Júdának vége. Egyiptom rá se tekint, Babilon összetörte. Hűtlen lett, elhagyta az Urat, és íme itt van nyomorúságosan, gyógyíthatatlanul.

„*Miért kiáltozol bajodban, halálos zúzódásod miatt? Mivel sok a bűnöd és súlyos a vétked, azért bántam így veled.*” A kíméletlen diagnózis után ez kegyetlen szembesítés. Miért kiáltozol? Megérdemelted, hogy összetörtél. Sőt, én törtelek össze, mondja Isten, mert elhagyta. Magadnak választottad ezt. Miért kiáltozol? Miért jajongsz? Halálos beteg lettél, gyógyíthatatlan a bajod.

Így beszél Isten? Nagyon fáj ez nekünk. Fáj, mert ha összetörtünk, legtöbbször tudjuk, miért törtünk össze. Miért kell a sebzett Júdának hallania, hogy gyógyíthatatlan? Miért kell azt hallania, hogy megérdemelte? Ha halálos a sebünk, miért kell mondogatni, hogy halálos? Ha valakinek összetört az élete, ha úgy érzi, nincs tovább számára, vajon segítünk-e neki azzal, ha szembesítjük azzal, hogy látod, ha Istenre hallgattál volna, nem itt lennél? Ne kiáltozz! (Nem ugyanezt teszik-e Jób barátai, akik mindvégig azt akarják bizonyítani, hogy Isten senkit sem tör össze ok nélkül, vallja már be Jób az ő bűnét? És végül nyomorúságos vigasztalónak találtnak, nem segítenek Jóbnak, nem állhatnak meg az Úr előtt, nem volt igazuk.) Akkor miért beszél most így az Úr? Vagy talán csak Jeremiás az, aki úgy érzi, eljött az elégtételnek ideje? Eddig kiröhögtetek, hogy miket beszélek iszonyatról, pusztulásról, na most láthatjátok, hogy én megmondtam. Minden bekövetkezett, amit nem hittetek.

Jogosan vetnének fel a kérdést, miért beszél így Isten, ha az egész szakasznak ez lenne a hangneme, fő üzenete. Azonban hamarosan megszólal egy egészen más hang. Hamarosan elhangzik egy újabb lehetetlen szó. És ahhoz, hogy annak súlyát, erejét, csodáját a hallgatók meghallják, látniuk kell, hogy a helyzet, amibe kerültek, valóban reménytelen. Tényleg halálos. Igaz, hogy nincs kiút. Tudod, hogy itt a történet vége. Azonosulni tudsz a kilátástalansággal. Amikor ebbe a helyzetbe jut valaki, két kísértéstől kell távol maradnia. Az egyik, hogy nem hiszi el, hogy halálos a sebe. Amikor nyilvánvaló mindenki számára, hogy nincs tovább, de az illető nem néz szembe a valósággal. Van, amikor Istennek meg kell szólalni: gyógyíthatatlan, halálos, vége. A másik oldalon az áll, amikor valaki belátja, itt van minden lehetőségének vége. Mert belehal az alkoholba, a házasságtörő kapcsolataiba, az önzésébe, a gyűlöletbe, a keserűségbe, a szegénységébe, a drogba, a hatalomvágyba, és folytathatjuk a sort... És ha Isten megszólalna ebben a helyzetben, az illető azt mondja: Ne mondj semmit, mert te nem tudod, hogy ez gyógyíthatatlan. Ne akarj biztatni, nem tudod, hogy itt a vég? Jeremiás, ne hirdess te nekünk semmit az Úr nevében, mert eddig nem hittük, hogy ítélet jön, de most meg nem látod, hogy innen ország még nem állt helyre? Nem látod, hogy mindannyiunk életében ott vannak a háború veszteségei, hogy nincs család, aki ne gyászolna, hogy nincsen ház, ami érintetlen maradt volna, hogy nincsen Isten, aki még gondolna ránk?

Akár azt mondd, neked még nem jött el a végső stádium, akár azt mondd, az Úr nem tudja, hogy neked eljött, és vége, Isten azt mondja: „*Halálos a bajod, gyógyíthatatlan a zúzódásod! Sebeid senki sem orvosolja, gyógyír és kötszer nincs számodra. Szeretőid mind elfelejtettek, nem törődnek veled.*” Én tudom, én hoztam ezt

rád, Júda, én voltam az Úr eddig is, és én vagyok az Úr most is. Jól figyelj hát a szavamra!

II: A gyógyulás ígérete

„*De majd elpusztulnak pusztítóid, fogságba fog menni minden ellenséged. Ki fogják fosztani fosztogatóidat, prédára vetem minden prédálódat.*” Ez eddig ismeretlen, új hang az Úrtól. Korábban azt mondta, én törtelek össze (Babilon által), azaz az Úr Babilon oldalán harcolt saját népe ellen. Nem szűnt meg Júda Istene lenni, de népe makacs istentelensége miatt az ellenség oldalára állt velük szemben. Most azonban az Úr visszatér népe oldalára, visszatér az összetört, elhagyott, megalázott, eldobott szerető mellé. Visszatér ahhoz, aki hűtlen lett hozzá, aki hűtlenségében halálos zúzóadásokat kapott, és aki már semmire sem jó, senkinek sem kell. Odaáll Júda mellé, akinek nincs jövője, nincs élete, nincs reménysége, hiszen – az Úr is tudja – gyógyíthatatlan beteg.

És mivel ő az Úr, a mindenható Isten, így szól: „*Bekötözöm sebeidet, meggyógyítom zúzóadásaidat. ... Mert eltaszítottak hívnak téged, Sion, akivel senki sem törődik.*” Ez az evangélium. Ez Isten szíve. „*Egy rövid szempillantásra elhagytalak, de nagy irgalommal összegyűjtelek. Túláradó haragomban egy pillanatra elrejtettem előled arcomat, de örök hűséggel irgalmazok neked.*” (Ézs. 54.6-7) Ne keresd az okát Júdában, az összetört hitvesben annak, hogy az Úr megkönyörült. Nem tett ő semmit. Az evangélium az, hogy bár nincs reménység, az Úr ígéretet ad. Bár gyógyíthatatlan vagy, az Úr bekötöz. Bár mindennek vége lett, körülvett a sötétség, az Úr világosságot gyújt. Jézus meghalt, elnyelte a halál, eltemették, de az Atya feltámasztotta őt, és újat kezdett benne az egész világ számára.

Amikor minden emberi reménység megszűnik, megszólal az ígéret. A próféta lefesti az újjászerveződő társadalmat: „*Felépül a város a romok helyén, és a palota a szokott helyén terül el. Hálaének hangzik belőlük, örvendezők hangja. Megszaporítom őket, nem fogynak el, megbecsültekké teszem őket, nem lesznek lenézettek...*” A következő fejezetben pedig így szól az Úr az összetört, elhagyott, hűtlenné lett asszonyhoz, Júdához: „*Fölpítelek még, és fölpülsz, Izrael szüze. Fölékesíted még magad, és kézi dobokkal lejtesz táncot a vigadozók között.*” (Jer. 31.4)

Az isteni ígéret, reménység új valóságot teremt. A nagy kérdés, hogy be tudjuk-e fogadni az isteni ígéretnek ezt az új valóságát? Képesek vagyunk-e arra, amit Pál így ír Ábrahámról: „*Hitte, hogy Isten megeleveníti a holtakat, és létre hívja a nem létezőket. Reménység ellenére is reménykedve hitte, hogy sok nép atyjává lesz, ahogyan megmondattott: 'Ennyi lesz a te magod!' Mert hitében nem gyengült meg, amikor arra gondolt, hogy százesztendőős lévén, elhalt már saját teste, és Sára méhe is elhalt.*” (Róm. 4. 17-19)

Az ígéret, a reménység kategóriája ott szólal meg, ott lesz aktívvá, ahol az emberi erőforrások és lehetőségek kimerülnek. Amíg minden rendben megy, a reménység pusztán hízelgés, vagy közhely. A reménység akkor kezd erőforrássá válni, amikor minden reménytelennek tűnik. (Peterson, 172) Amikor a gyógyíthatatlannak Isten az mondja, bekötözöm a sebeidet. Számunkra viszont az a reménység, hogy a dolgokat kézben tartjuk, irányítjuk, tudjuk, hogy életünk merre tart, és közben még Istent is segítségül hívjuk.

Az igazi reménység, amit Isten ígérete nyit meg, kitart minden elcsüggesztő látható körülmény ellenére. „A reménység azt jelenti, hogy folyamatosan, türelmesen, várakozással, kitartóan és örömmel abban a bizonyosságban élünk, hogy Isten Igéje hatékony erő.” (in: Peterson, 177)

Mindez két mozzanatot állít ma elénk, akik életünk egy területén úgy látjuk, gyógyíthatatlan a bajunk (és ezt helyesen látjuk). Az első, hogy befogadjuk a reménység ígését. Hogy beengedjük életünkbe Istennek azt a szavát, amelyben azt mondja: halálos a bajod, de én bekötözöm a sebeidet. Az, aki engedte, hogy Fia, Jézus összetörjön értünk a kereszten, akinek halálos sebei és zúzódásai voltak, aki bűneinket ráhelyezve engedte, hogy Fia elpusztuljon; az, aki mégis bekötözte sebeit, meggyógyította, hiszen feltámasztotta, Jézusban fordul hozzánk. Jézus Krisztus győzelmére tekintve azt mondja, bármiben is zárt körül a sötétség, a halál, ő újat készít. Eljönnek számodra a napok, amikor nem neveznek eltaszítottnak. Eljönnek a napok, amikor megbecsült leszel, amikor hálaének száll fel ajkadról, amikor felépiülsz, amikor gyönyörködsz utódaidban, amikor örömmel vallod meg, hogy te az Úré vagy, ő pedig a tiéd. Jézus Krisztusban az élet ígérete érkezik hozzád, és az első mozzanat az, hogy ezt valóságként fogadod. Elfogadod, hogy az ígést, a reménység szava, amit az Ú kijelent, új lehetőséget nyit számodra.

A második mozzanat az ebben való megmaradás. Mit jelent reménységgel élni a reménytelen körülmények között? Amikor Jeremiás börtönben van, miközben a babiloni csapatok körbevették Júdat, és már csak hetek, napok kérdése a teljes összeomlás, miközben Istentől teljes világossággal tudja, hogy fogság jön, ami hetven évig tart, egyszer csak váratlan üzleti ajánlattal keresi meg őt egy rokona, Hanamél (32.6kk). Szántóföldet ajánl Jeremiásnak. A háború közepén, a börtönben, minden jövőbeli kilátás nélkül miért fektetne be a próféta szántóföldbe? De mivel Isten kijelenti neki, hogy Hanamél szava az Úr szava, megszületik az üzlet. „Mert ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Fognak még házat, szántóföldet és szőlőt venni ebben az országban.” Reménységben élni azt is jelenti, hogy amiben hiszünk, abba befektetünk. Bármilyen bolondság is szántóföldet venni Júdában ebben a helyzetben, mivel Jeremiás az ígést valóságában él, megteszi azt, amit mindenki értelmetlennek tart. A reménységben való megmaradáshoz tartozik az, hogy olyan lépéseket teszünk, amelyeknek egyetlen alapja az, hogy hisszük a láthatatlant, valóságnak éljük meg azt, amit Isten megígért, de ami még nem látható. Nem tudom, hogy kinek mit jelent ez abban az élethelyzetben, amiben a reménység Igéje eléri őt ma. Nem tudom, hogy ha azt mondja neked ma az Úr, hogy én bekötözöm a sebeidet, ez hogyan jelenik meg a mindennapi élet konkrétságában. De Isten tudja, és Lelke által megmutatja neked. És ebben az esetben fontos megtennünk az engedelmes lépéseket.

Isten ma újat cselekszik. Újat ott, ahol újnak reménysége sincsen. Felépíti a romokat, meggyógyít, bekötöz. Van, akinek nagyon személyesen szól ez az ígést ma. Ugyanakkor a reménységnek ezt az ígését nem csak egyénileg érthetjük. Beszéltünk róla, hogy mennyi párhuzam adódik Júda és Magyarország helyzete között. Sokan látják úgy, Magyarország gyógyíthatatlan. Az Úr azonban kész eljönni, sebeinket bekötözni. Nagyon fontos, hogy az Ige reménységet öntsön a szívünkbe újra és újra. Hogy lássuk magunk előtt, amint ez az ország meggyógyul. Amikor hálaének hangzik, megépülnek a lelki romok, amikor eljön egy olyan nap, amelyen azok, akiknek hatalmuk van, nem magukat szolgálják. Amikor a magyar nép minden halálos bajában

az Úrhoz fordul, aki megtérést és gyógyulást ad nekünk. Fogadjuk be a reménység ígéletét, és tegyünk ebből fakadó cselekedeteket! ÁMEN!